

Boekverslag Nederlands Transit door Hella S. Haasse

Boekverslag door een scholier

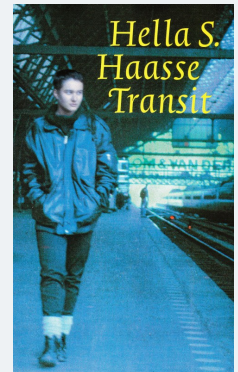
4e klas havo

1867 woorden

19 jaar geleden

★ 7,8

103 keer beoordeeld

Auteur	Hella S. Haasse
Genre	Novelle
Eerste uitgave	1994
Vak	Nederlands

Auteur: Hella S. Haasse

Titel: Transit

Ondertitel: -

Verschenen in: 1994

Aantal blz.: 92

Leestijd: 2 uur

Uitgelezen op: ?

Titelverklaring

De titel slaat op het reizende leventje van Iks. Transit betekent doortocht of doorreis.

In het laatste hoofdstuk krijgt Iks een lift naar Antwerpen. De chauffeur informeert naar haar verblijfsduur en concludeert dat ze wel op doorreis zal zijn, zogezegd 'in transit'.

Letterlijk genomen is de hoofdpersoon ook even op doorreis bij de oude man, waar ze een week verblijft.

Genre

Novelle.

Samenvatting

Zondag:

Iks (Xenia) Westervliet zwerft rond op het perron van het station. Ze heeft een jaar in Europa gezworven en nu is het geld op. Bij het verlaten van het station herkent ze haar oude vriend, Daan. Hij zwerft rond en eet uit afvalbakken. Hij reageert niet als ze vraagt of hij haar nog herkent. Iks besluit op zoek te gaan naar haar vriendin Alma. Ze belt aan bij Alma's ouders, maar zij kunnen haar niet vertellen waar hun dochter is. Iks gaat daarna met de moeder van Daan praten. Zij verwijt Iks dat Daan aan lagerwal is geraakt. Het

was immers háár idee om met school te stoppen, te gaan werken en een wereldreis te gaan maken. Iks herinnert zich hoe ze gedrieën plannen voor de toekomst maakten. Zelf zette ze als eerste de stap om met school te stoppen. Ze nam twee baantjes aan om in korte tijd veel geld te verdienen. Al snel volgde Alma en uiteindelijk sloot Daan zich bij hen aan. Alma en Daan werden verliefd op elkaar en wilden niet meer met Iks mee. Iks besloot daarop alleen verder te gaan. Ze bezocht Griekenland, Portugal en Turkije, maar vond de landen minder spannend dan verwacht. Toen haar geld op was, keerde ze gedesilluseerd weer terug naar Nederland.

Vermoeid neemt Iks plaats op een bankje in het park. Een vrouw gaat naast haar zitten. Na korte tijd verlaat zij het park, maar ze laat een sleutel achter. Iks ziet dat de sleutelbos voorzien is van een kaartje met adresgegevens en besluit naar het betreffende huis te gaan. Het blijkt een groot huis in de buurt van het park te zijn. Iks belt aan, maar niemand doet open. Ze blijft op de trap wachten, in de hoop dat de vrouw nog komt. Intussen denkt ze aan Alma en Daan. Na een poosje besluit Iks een kijkje te gaan nemen in het huis, want ze heeft nog steeds geen slaapplek. Als ze de deur opent, lijkt het huis verlaten. Hongerig als ze is, gaat Iks op zoek naar eten. Na een flinke maaltijd valt ze in slaap. Plotseling schrikt Iks wakker. Ze ziet een oude man. Hij wil weten wie ze is en wat ze in zijn huis doet. Iks legt hem de situatie uit. De man stelt zich voor als Arnold Cluysman. Hij vertelt dat hij wacht op Fennechien, de vrouw die Iks in het park ontmoette. Ze denken dat deze vrouw niet meer terugkomt, dus vraagt Cluysman of Iks wil blijven om voor hem te zorgen. Iks gaat akkoord. Cluysman denkt aan zijn tijd in Parijs.

Maandag:

De volgende dag leidt Cluysman Iks rond in het huis. Hij vertelt over zijn leven. Hij heeft altijd al in het huis gewoond, behalve tijdens zijn studie en in de oorlogsperiode. Na zijn echtscheiding in 1948 heeft hij nooit meer contact gehad met zijn ex-vrouw en dochter. Na twintig jaar op de universiteit te hebben gewerkt, koos hij vrijwillig voor het kluizenaarsbestaan. Cluysman vraagt aan Iks of ze hem wil helpen met het ordenen van al zijn papierwerk.

Dinsdag:

Iks besluit haar zoektocht naar Alma voort te zetten. Ze heeft echter weinig succes. Niemand kan zich Alma herinneren en sommige plekken van vroeger zijn veranderd. Iks ontdekt de zwerfrouwe van Daan, die langs patat- en broodjeszaken loopt. Bij 'thuiskomst' praat Iks met Cluysman over haar jeugd. Haar moeder is op jonge leeftijd overleden en haar tweede echtgenoot, Iks' stiefvader, hertrouwde al snel. Iks kreeg van haar stiefvader en -moeder weinig aandacht. Ze nam zich voor om zo snel mogelijk een ander leven te gaan leiden.

Woensdag:

Iks krijgt een baantje als vuilnisophaler. Een taxichauffeur meent haar te herkennen. Hij kan zich herinneren dat hij Alma eens met zijn auto naar een klant heeft weggebracht; ze is blijkbaar een callgirl. Iks helpt Cluysman bij het sorteren van zijn teksten. Cluysman vindt dat Iks weer naar school moet gaan. Iks is het niet met hem eens en gaat naar de winkel voor boodschappen. Bij terugkomst wordt ze aangeklampt door een man, die beweert dat het huis van hem is. Hij eist de huissleutels op en dreigt de volgende keer zijn pitbull mee te nemen. Cluysman is niet onder de indruk van het dreigement. Iks praat met Cluysman over haar seksuele ervaringen.

Donderdag:

Cluysman vindt het maar niks dat zijn huisgenote als vuilnisophaler werkt. Iks vertelt hem over alle baantjes die ze heeft gehad. Plotseling gaat de telefoon. Iks schrikt, want ze weet niet dat er een telefoon in huis is. Het is de zus van Cluysman. Ze wil weten wat Iks in het huis doet. Bovendien wil ze een nieuwe hulp voor haar broer regelen. Cluysman heeft liever dat Iks bij hem blijft. Iks belt alle escortservices af om informatie over Alma te krijgen. Ze heeft helaas geen succes, omdat er geen persoonlijke gegevens over de meisjes worden verstrekt.

Vrijdag:

Bij haar thuiskomst hoort Iks klassieke muziek. Cluysman luistert naar een plaat van Bach. Ze praten over muziek. Uit dit gesprek blijkt dat Cluysman al veel te lang niet meer 'buiten' is geweest. Hij weet niet wat Iks met 'house-'muziek bedoelt en een tekstverwerker vindt hij maar niks. 's Avonds ziet Iks Daan weer lopen. Ze neemt hem mee naar huis voor een bad en een dagje rust. Cluysman wil echter dat Daan vertrekt. Iks maakt ruzie met Cluysman en Daan verlaat het huis snel.

Zaterdag:

Cluysman vreest dat Iks bij hem weggaat, nu ze ruzie hebben gehad. Iks vertelt hem over de problemen van Alma en Daan. Even later wordt Daan gevonden in het park; hij is aan onderkoeling gestorven. Iks ontmoet de agressieve man opnieuw. Hij weet alles over haar zoektocht naar Alma en biedt haar een tip aan in ruil voor het huis. Iks belooft niks, maar krijgt de tip toch. De man geeft haar het adres van een sportschool. Ze wordt te woord gestaan door een man, die haar vertelt wat er met Alma gebeurd is. Hij adviseert haar uit de drugscene te blijven. Iks is echter vastbesloten haar vriendin te vinden. Op advies van de man gaat ze achter het station bij de heroïnehoeren informeren. Ze praat met Marie, die vertelt dat Alma met een man naar Antwerpen is gegaan.

Zondag:

Tijdens het ontbijt praten Cluysman en Iks over Alma. Iks gelooft niet dat Alma met goede bedoelingen mee naar Antwerpen is gegaan. Ze vreest dat Alma verkocht is aan sadisten. Iks vindt het tijd worden dat Cluysman naar buiten gaat. Ze loopt een paar honderd meter met hem mee en ze voelt hoe hij beeft. Iks neemt afscheid van Cluysman. Ze wil naar Antwerpen om Alma te zoeken. Hij smeekt haar te blijven, maar Iks vindt dat hij best voor zichzelf kan zorgen. Iks besluit eerst nog een bezoek te brengen aan de moeder van Daan. Ze vertelt Daans zus dat Daan niet aan de drugs was, maar juist mensen hielp in hun strijd tegen drugs. Iks ontmoet de agressieve man weer, die opnieuw de sleutels van het huis opeist. Iks gooit de sleutels in de gracht en springt snel in een tram. Al snel krijgt ze een lift naar Antwerpen. Ze stelt zich aan de chauffeur voor als 'Xenia'. De man informeert naar haar verblijfsduur en ze geeft toe dat ze slechts op doorreis is.

Tijd

De vertelde tijd beslaat in totaal acht dagen, van zondag t/m zondag. Gezien de dood van Daan, speelt het verhaal zich af in de wintertijd.

Plaats

De naam van de grote Nederlandse plaats, waar het verhaal zich afspeelt, wordt niet expliciet genoemd. Het is niet onwaarschijnlijk dat het hier om Amsterdam gaat. Dit blijkt uit de verwijzingen naar het Vondelpark en de omslag van het boek, waarop het Centraal Station afgebeeld is. De belangrijkste ruimte in Transit is het huis van Cluysman aan de Vondellaan.

Personen

Iks Westervliet:

Xenia Westervliet is voluit de naam van de hoofdpersoon. Ze laat zich Iks noemen, wat veel lijkt op ik, maar ook op X; de onbekende.

Iks is een zelfstandige 18-jarige vrouw, zonder ouders. Misschien leeft haar vader nog wel, maar die is toen Iks nog heel jong was van haar moeder gescheiden en heeft sindsdien geen contact meer met haar opgenomen.

Haar moeder is na een tweede huwelijk overleden aan kanker en haar stiefvader gedroeg zich tijdens haar moeders ziekte niet al te vaderlijk. Al snel had hij een nieuwe vriendin en waren ze Xenia liever kwijt dan rijk.

Ze heeft zich altijd een buitenstaander gevoeld, behalve tijdens de vriendschap met Alma en Daan. Met hen wilde ze een wereldreis gaan maken. Ze gaat uiteindelijk alleen aan het zwerven en dankt dat haar vrienden voor de gemakkelijkste weg kiezen. Eenmaal teruggekeerd, na anderhalf jaar zwerven door Europa, enigszins gedesillustioneerd over de mogelijkheden van haar reis en over wat ze aan mensenkennis heeft opgedaan, ontmoet ze meteen Daan die er als een vieze zwerver bij loopt.

Ze wil hem helpen en haar vriendin Alma zoeken.

Arnold Cluysman:

Arnold is een oude man, die in zijn eentje in een groot huis woont. Zijn verzorgster Fennechien is bij hem weggegaan. Zijn enige contact met de buitenwereld is via de telefoon. Sinds hij zijn baan op de universiteit opgaf, is hij niet meer 'buiten' geweest.

Onderlinge relaties

Iks gaat op zoek naar haar vriendin Alma. Alma heeft een relatie met Daan gehad, die nu zwerver is. Iks verblijft in het huis van Arnold Cluysman.

Thema

Hoe moeilijk het is om volwassen te worden in de maatschappij van nu.

Motieven

Vriendschap, trouw, schuldgevoel, vrijheid.

Opdracht:

De opdracht luidt: 'Voor mijn kleindochter Roosje Polak.'

Perspectief

Hij-perspectief.

Er is sprake van een personale vertelsituatie, waarbij Iks het personaal medium is

Eigen mening

Het onderwerp vond ik wel boeiend. Het is een eigentijds onderwerp en je kunt je er goed in vinden, omdat je je alles goed voor kunt stellen.

Het werd goed, niet te oppervlakkig en niet te diep, behandeld.

De gebeurtenissen die er waren kwamen volgens mij voort uit de gedachten en gevoelens van de hoofdpersoon, dus de gevoelens speelden een grote rol in dit verhaal. Het is een spannend verhaal wat je graag in 1 keer wilt lezen.

De gebeurtenissen waren geloofwaardig en riepen gevoelens bij mij op die hetzelfde waren als bij Iks. De afloop is er een waar je niet veel mee kunt en die je zelf in moet vullen.

De hoofdpersoon komt levensecht over omdat ze net een persoon is als jij en ik. Daardoor kun je je ook goed inleven in haar. Ik ben niet door de hoofdpersoon beïnvloed.

Het verhaal was zo opgebouwd dat je het vlot las en dat je het ook snel uit wilde hebben. De afloop vond ik enigszins onbevredigend, omdat het een open einde was en daar houd ik niet zo van.

Het taalgebruik is niet lastig of ingewikkeld. DE gebeurtenissen werden op heldere wijze beschreven, zodat je je er een goede voorstelling van kon maken.

Kortom, een leuk, vlot boekje.